

## **[RELACJA] „Trajektorie Soboru Watykańskiego II w teologii św. Jana Pawła II”. Wykład prof. Johna Cavadiniego**

Jan Paweł II jawi się jako wierny i błyskotliwie twórczy interpretator dialogicznego wezwania Soboru Watykańskiego II i jego zakorzenienia w „światłości narodów”, którą jest Chrystus i która oświeca Kościół jako załączek nowej ludzkości, a przez niego cały świat – mówił prof. Cavadini podczas wystąpienia „Trajektorie Soboru Watykańskiego II w teologii św. Jana Pawła II” z cyklu „wykładów Janopawłowych” Instytutu Kultury św. Jana Pawła II.

W piątek, 26 lutego odbył się kolejny wykład Instytutu Kultury św. Jana Pawła II na rzymskim Angelicum. Wykład zatytułowany „Trajektorie Soboru Watykańskiego II w teologii św. Jana Pawła II” wygłosił prof. John Cavadini – profesor teologii na Uniwersytecie Notre Dame i dyrektor McGrath Institute for Church Life.

Kolejny wykład w ramach „Wykładów Janopawłowych” zapowiedział w swoim wprowadzeniu Dominic Holtz OP, wicedziekan Wydziału Filozofii Angelicum, który podziękował darczyńcom Instytutu i zapowiedział kolejne wydarzenia. Oddał następnie głos Dariuszowi Karłowiczowi, który przedstawił gościa słuchaczom i wprowadził ich w problematykę wykładu.

JP2 Lectures // prof. John Cavadini: Trajectories of Vatican I...



Rozważania na temat współczesnych rozwinięć postanowień Soboru Watykańskiego II prof. Cavadini rozpoczął od pytania o „kryzys nowoczesności” w świetle konstytucji soborowej „Gaudium et spes”. Przypomniął, w jaki sposób diagnozuje ona kondycję człowieka we współczesnym świecie i zwrócił uwagę na język, jakim posługuje się, by opisać zjawiska i symptomy kryzysu. – „Gaudium et spes” wzywa nas do rozpoznawania „znaków czasów” i podkreśla, że współczesność jest

„nowym okresem w dziejach świata”. Jednym z głównych znaków są w jej świetle „poruszenia umysłów” lub ich „niepokój” – podkreślił prof. Cavadini.

Odpowiedzi na ten kryzys, będący przede wszystkim kryzysem człowieczeństwa i godności osoby, Kościół udziela w oparciu o swoją odwieczną i objawioną mądrość. Jest odpowiedzialny za powierzona mu naukę o godności człowieka, wynikającą ze stworzenia na obraz i podobieństwo Boże oraz wcielenie Chrystusa, za głoszenie jej światu i podejmowanie wyzwań, które stawia przed nimi współczesny świat. To powołanie wyraża i rozwija szczegółowo konstytucja „Gaudium et spes”, której podtytuł brzmi „O Kościele w świecie współczesnym”.

Aby sprostać temu wyzwaniu, Kościół musi dążyć do zdiagnozowania i zrozumienia problemów, które prowadzą do wspomnianego na początku „kryzysu nowoczesności”. Rozpoznaje je on między innymi w rosnącym rozdźwięku między postępem technologicznym i naukowym a osłabieniem zmysłu moralnego, zagubieniu wartości nie tylko chrześcijańskich, ale – co podkreślał Jan Paweł II – ogólnoludzkich, dostępnych bezpośrednio lub dostępnych dla ludzkiego rozumu niezależnie od wyznania. Postęp umożliwia bowiem człowiekowi dokonywać rzeczy wielkich, przyczyniać się do poprawy jakości życia i zmniejszać cierpienie, jednak pozbawiony wyższej moralnej instancji może obrócić się przeciwko człowiekowi. Przynosi wówczas zniewolenie zamiast wyzwolenia, czego dowodzą przykłady nie tylko historyczne, ale również współczesne. Jest bowiem widoczne, że dostęp do owoców postępu nie jest rozdzielony sprawiedliwie, a rosnące nierówności stanowią jedną z głównych przyczyn wielkiego kryzysu ludzkiej godności.

Nie ulega zatem wątpliwości, że postęp nie zastępuje i nie oddala odwiecznych pytań o naturę i przeznaczenie człowieka, o zło i dobro, o duszę i o śmierć. Odpowiedzi, których udziela na nie Kościół, muszą być zatem wciąż powtarzane. Podstawowym problemem staje się więc kwestia wyrażenia ich w języku współczesnej kultury. – Prowadzenie dialogu z ducha Ewangelii nie jest, paradoksalnie, niczym innym niż dialogiem płynącym z serca osoby ludzkiej. W myśl Soboru Watykańskiego II jest on odpowiedzią na kryzys nowoczesności dotyczący statusu osoby ludzkiej ujętą w kategoriach, które odbijają się echem w sercu każdego człowieka, niezależnie od jego wiary – podsumował prof. Cavadini.

Jan Paweł II podczas swojego pontyfikatu rozwijał myśli Soboru Watykańskiego II i dążył do nawiązania dialogu ze współczesnym światem, w ramach które uniemożliwiłyby popadnięcie w relatywizm. Prof. Cavadini podjął się rekonstrukcji tego modelu dialogu w oparciu o encyklikę „Evangelium Vitae”. Jego zdaniem, doskonale obrazuje ona dynamikę relacji między odwieczną treścią nauczania Kościoła a jego odniesieniem do współczesności. Rozważając między innymi kwestię aborcji, Jan Paweł II odwołuje się do doświadczeń wspólnych wszystkim ludziom, w nadziei, że uniwersalność ewangelicznego przesłania i katolickiej antropologii stanie się dzięki temu wyraźnie dostrzegalna zarówno dla wierzących, jak i niewierzących. – Podtrzymywanie zachwyty i wdzięczności za ludzkie życie, skorelowane z filozoficznie wyrażonymi wartościami przedkładającymi bycie nad posiadanie i osobę nad zysk, może odbywać się bez jawnego odwoływania się do Objawienia, nawet jeśli jest ono niewyczerpanym źródłem radości i nadziei dla osób wierzących – dowodził prof. Cavadini.

Ukazanie możliwości przestrzeni takiego dialogu, który umożliwia wyrażenie przesłania chrześcijańskiej nadziei w języku współczesnej kultury, a jednocześnie nie musi być prowadzony na jednoznacznie konfesyjnym gruncie, jest zdaniem prof. Cavadiniego wielkim osiągnięciem Jana Pawła II. Ten wysiłek, do którego zachęca Sobór Watykański II, jest obowiązkiem Kościoła nie dlatego, że jest on drogą do jego przetrwania w modernizującym się świecie, lecz właśnie ze względu na Dobrą Nowinę, której jest powiernikiem i głosicielem. W tych ramach, które wyznaczył dla pokojowego dialogu Jan Paweł II, nie jest ona narażona na wypaczenie i podporządkowanie duchowi czasów, lecz przeciwnie – może ona rozkwitnąć w sercach ludzi i pomóc im przezwyciężyć wynikające z „kryzysu nowoczesności” cierpienia. – Współczesna, pluralistyczna kultura świecka może być wrażliwa i pojmować te uczucia, które wzbogacony światłem Objawienia chrześcijanin odczuwa jako zachwyt i wdzięczność, nawet jeśli sama w sobie nie wystarczy, by je podtrzymać. Potrzebuje do tego „zaczynu” Kościoła, by zdiagnozować problem i podjąć przekonujący dialog na temat tych wartości, by obudzić sumienia – wyjaśnił prof. Cavadini.

Na zakończenie prof. Cavadini odniósł się także do heroicznego świadectwa chrześcijańskich męczenników, na które powoływał się Jan Paweł II w encyklice „Veritatis splendor”. Rzuca ono bowiem nowe światło na to, co nazywamy prawem naturalnym. Za Janem Pawłem II prof. Cavadini zauważył, że męczeństwo Chrystusa i jego uczniów stawia w innym świetle także ludzi, którzy oddali życie w imię uniwersalnych wartości, nie będąc chrześcijanami. Papież podkreśla, że chrześcijanie nie mają wyłączności na moralne dobro. – Jan Paweł II jawi się jako wierny i błyskotliwie twórczy interpretator dialogicznego wezwania Soboru Watykańskiego II i jego zakorzenienia w „światłości

narodów” („Lumen gentium”), którą jest Chrystus i która oświeca Kościół jako załóżek nowej ludzkości, a przez niego cały świat – podsumował swoje rozważania prof. Cavadini.

Zapraszamy na kolejny wykład z serii „Wykładów Janopawłowych”: „Teologia polityczna od św. Tomasza z Akwinu do Jana Pawła II i Benedykta XVI” prof. François Daguet OP, który odbędzie się 24 marca o godzinie 14:30 (CET).

*Mikołaj Rajkowski*

\*\*\*

Comiesięczne Wykłady Janopawłowe („JP2 Lectures”) znanych intelektualistów to propozycja Instytutu Kultury Św. Jana Pawła II dla studentów Papieskiego Uniwersytetu Św. Tomasza z Akwinu (Angelicum) w Rzymie na rozpoczynający się rok akademicki 2020/2021. Wszystkie wykłady będą dostępne w sieci w polskiej i angielskiej wersji językowej.

**NADCHODZĄCE WYKŁADY (w ramach cyklu „JP2 Lectures”)**

► **Prof. François Daguet OP** (Académie Française / Catholic Institute of Toulouse) – *Political Theology from St. Thomas Aquinas to John Paul II and Benedict XVI* (24.03.2021)

► **Prof. Chantal Delsol** (Académie Française / University of Marne-le-Vallée) – *The end of Christendom* (15.04.2021)

► **Prof. Rémi Brague** (Université de Paris) – (18.05.2021) – *Meaning of Art in Christianity in Modern World*

► **Prof. Renato Cristin** (University of Trieste) – *Formal Europe and vital Europe. Tradition as the ground of the identity* (20.05.2021)

► **Prof. Dariusz Gawin** (Polish Academy of Sciences) – *Phenomenon of Solidarity* (10.06.2021)

\*

Instytut Kultury Św. Jana Pawła II jest interdyscyplinarną instytucją naukowo-dydaktyczną powołaną na Wydziale Filozofii Papieskiego Uniwersytetu Św. Tomasza z Akwinu (Angelicum) w Rzymie w stulecie urodzin Jana Pawła II. Misją Instytutu jest refleksja nad najważniejszymi problemami współczesnego Kościoła i świata inspirowana życiem i myślą św. Jana Pawła II. Celem Instytutu ośrodka jest więc nie tylko badanie dorobku Wielkiego Papieża, ale również myślenie wraz z nim o najważniejszych sprawach kultury duchowej, a

więc np. solidarności, miłosierdziu, sztuce chrześcijańskiej, miejscu Kościoła we współczesnym świecie czy kryzysie duchowym Europy. Wśród wykładowców i współpracowników Instytutu znaleźli się wybitni intelektualiści, reprezentujący różne dyscypliny naukowe. Inicjatorami i współorganizatorami Instytutu Kultury Św. Jana Pawła II – instytucji w całości finansowanej ze środków prywatnych darczyńców – są polskie organizacje pozarządowe: Fundacja Świętego Mikołaja (wydawca „Teologii Politycznej”) oraz Fundacja Futura-Iuventa.

ZOBACZ FILM z inauguracji Instytutu Kultury Św. Jana Pawła II na Angelicum w Rzymie

KLIKNIJ i dołącz do grona fundatorów Instytutu Kultury Św. Jana Pawła II w Rzymie

Myśląc z Janem Pawłem II. Relacja z inauguracji Instytutu Kultury św. Jana Pawła II w Rzymie

List Papieża Franciszka na inaugurację Instytutu Kultury św. Jana Pawła II w Rzymie

Myśl Jana Pawła II jest zbyt ważna, by zamknąć ją w muzeum.  
Przemówienie Dariusza Karłowicza na inauguracji Instytutu Kultury św. Jana Pawła II

Otwieramy „akademicki pomnik” dla św. Jana Pawła II. Rozmowa z rektorem Angelicum o. Michałem Paluchem OP

Kard. Stanisław Ryłko: Instytut Kultury to bijące serce Uniwersytetu

O. Serge-Thomas Bonino OP: W duchu żywego tomizmu

Dariusz Karłowicz zaprasza do wspólnego budowania Instytutu Kultury  
Św. Jana Pawła II

\*\*\*

## WYGŁOSZONE WYKŁADY

► Pierwszy wykład z serii „JP2 Lectures” miał miejsce 19 października 2020 r. podczas inauguracji roku akademickiego na Angelicum. Wykład zatytułowany “Does Christianity need culture?” wygłosił przewodniczący papieskiej rady ds. kultury **kard. Gianfranco Ravasi**.

Obejrzyj nagranie wykładu:

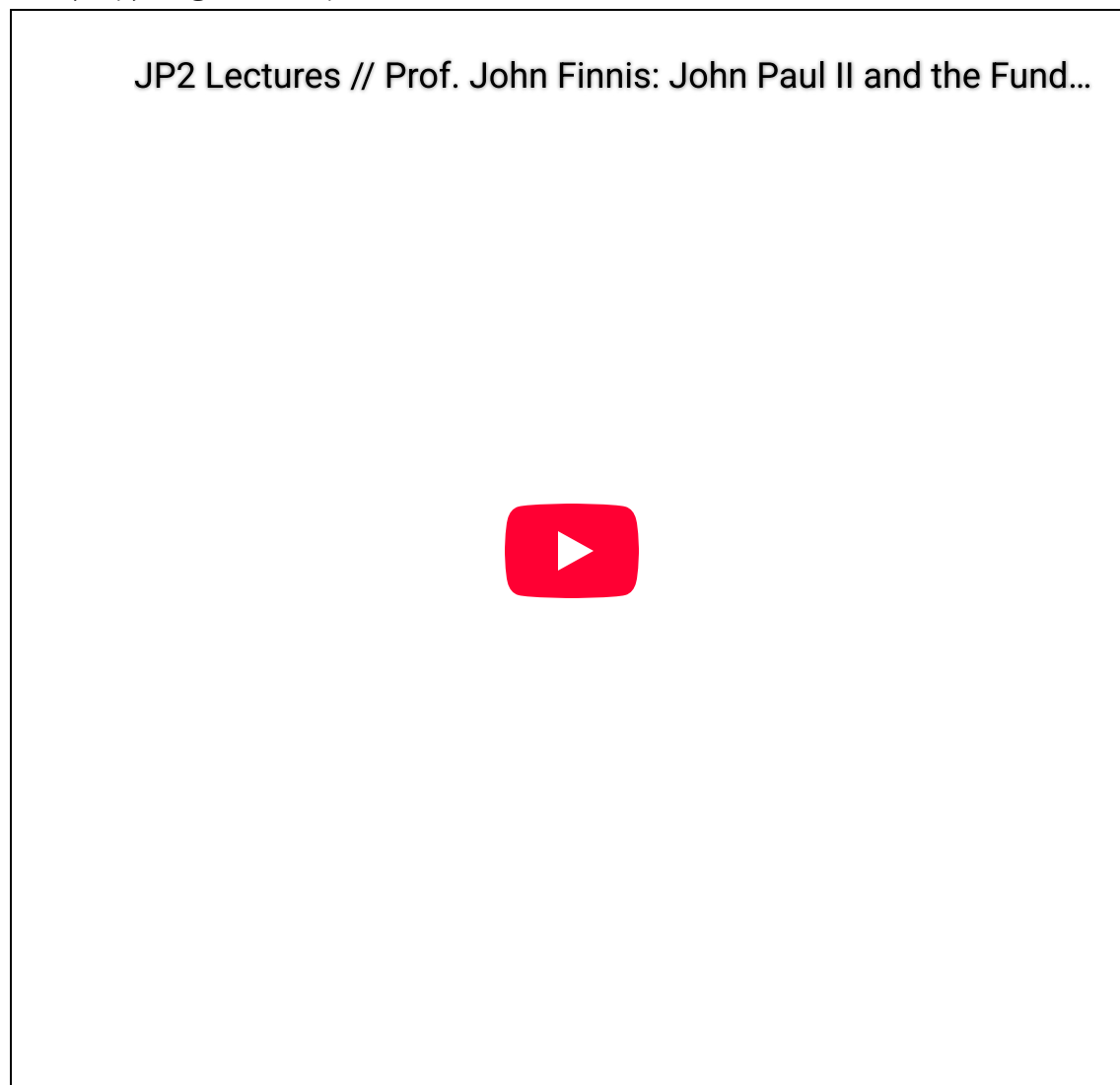
JP2 Lectures // Kard. Gianfranco Ravasi: Czy chrześcijaństw...



**Przeczytaj relację z pierwszego wykładu, który wygłosił kard.  
Gianfranco Ravasi: *Does Christianity need culture?***

► Drugi wykład z serii „JP2 Lectures” miał miejsce 19 listopada 2020 r. Wykład zatytułowany “John Paul II and the Fundamentals of Ethics” wygłosił **prof. John Finnis**.

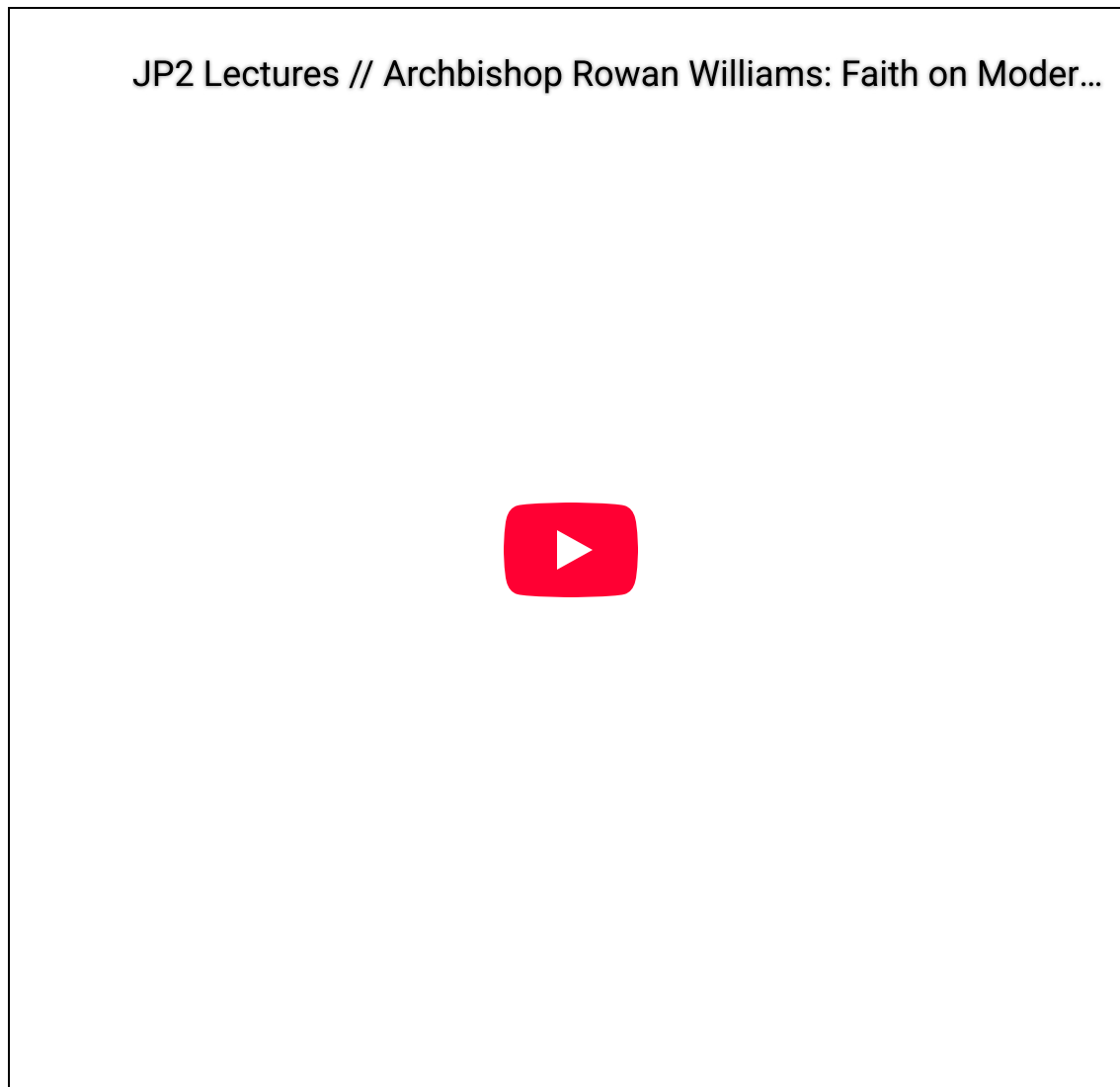
Obejrzyj nagranie wykładu:



**Przeczytaj relację z wykładu prof. Johna Finnisa *John Paul II and the Fundamentals of Ethics***

► Trzeci wykład z serii „JP2 Lectures” miał miejsce 15 grudnia 2020 r. Wykład zatytułowany “Faith on Modern Areopagus” wygłosił **abp. Rowan Williams**.

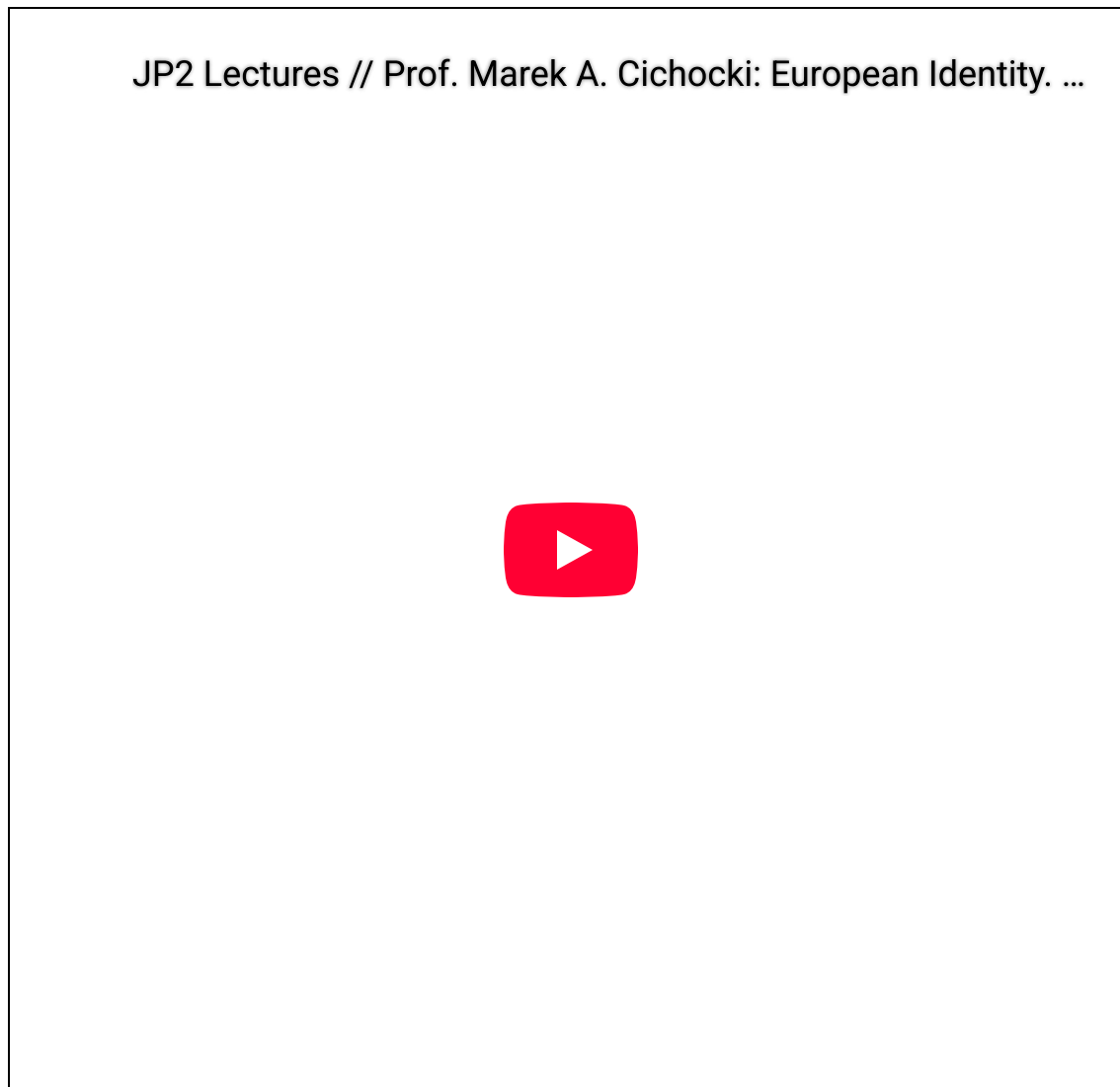
Obejrzyj nagranie wykładu:



Przeczytaj relację z wykładu abp. Rowana Williama *Faith on Modern Areopagus*

► Czwarty wykład z serii „JP2 Lectures” miał miejsce 21 stycznia 2021 r. Wykład zatytułowany “European Identity. North and South: the main line of divide” wygłosił **prof. Marek A. Cichocki**.

Obejrzyj nagranie wykładu:



**Przeczytaj relację z wykładu prof. Marka A. Cichockiego European Identity. North and South: the main line of divide**

